

پیام مقام معظم رهبری
به سپاه

تسنیم: نماینده ولی فقیه در سپاه در نشست روز گذشته خود، جریان ابلاغ پیام شفاهی فرمانده کل قوا به رزمندگان سپاه را روایت کرد. حجت‌الاسلام حاج‌صادقی در نشست خبری دیروز خود در همایش بسیج اساتید حوزه‌های علمیه...

صفحه ۲

دوشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۸ • ۱۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۰ • ۱۹ آگوست ۲۰۱۹

عید سعید غدیر خم مبارک

رئیس‌جمهور وزارت میراث فرهنگی را تشکیل خواهد داد؟

چالش‌های
دولت و مجلس

گروه سیاست: دولت مخالف است اما این بار کار به هیئت حل اختلاف قوا نمی‌کشد. بعد از ملغاشدن قانون ارائه گزارش عملکرد سالانه در این هیئت به نظر می‌رسید که قانون تشکیل وزارتخانه میراث فرهنگی نیز به همین سرنوشت دچار شود...

صفحه ۴

سال شانزدهم • شماره ۳۵۰۴ • ۱۶ صفحه • ۴۰۰۰ تومان

سرمقاله

۲۸ مرداد و مفروض‌های آن

صادق زیباکلام . استاد دانشگاه تهران

در اینکه ۲۸ مرداد یکی از نقاط عطف تاریخ معاصر ایران است، کمتر تردید می‌توان داشت؛ درعین‌حال با گذشت ۶۶ سال از آن رویداد، کمتر

یک بررسی متفصانه و به‌دور از حب‌وبغضی درباره آن به عمل آمده است. نگاه ایرانیان به این رویداد در چند مفروض کلی خلاصه می‌شود. نخست اینکه در این مرافعه، حق کاملاً با ایران بوده است. انگلستان بیش از نیم‌قرن، نفت ایران را به تاراج برده است. ثانیاً اینکه در آن نیم‌قرن، مسئولان کشور اصلاً به فکر احقاق حقوق ایران برنیاخته بودند؛ چون در بیشتر مواقع وابسته به انگلستان بودند. مفروض سوم آن است که پس از ملی‌شدن نفت و بیرون‌راندن انگلیسی‌ها از ایران، آنان با طراحی آمریکایی‌ها دولت ملی و قانونی دکتر مصدق را سرنگون کرده و دوباره نفت را در انحصار می‌گیرند؛ اگرچه این بار با مشارکت آمریکایی‌ها، البته بخش دیگر مفروض‌ها آن است که پس از کودتا به مدت ۲۵ سال، آمریکایی‌ها و انگلیسی‌ها زمام امور را به دست می‌گیرند تا در نهایت پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۵۷. بعد از انقلاب مفروض دیگری هم اضافه شده که دکتر مصدق اشتباه بزرگ و تاریخی اعتماد به آمریکایی‌ها را مرتکب شده و آنها هم از پشت به او خنجر زده و با طراحی کودتا به کمک انگلیسی‌ها او را سرنگون می‌کنند. البته یک‌سری مفروض‌های دیگر هم وجود دارد که عمدتاً بعد از انقلاب اضافه شده‌اند. ازجمله اینکه دکتر مصدق دچار کیش شخصیت شده و به برخی یاران ازجمله آیت‌الله کاشانی و متحدان خود پشت می‌کند، مجلس را منحل می‌کند، با روحانیت و جریان اسلام‌گرا ازجمله فدائیان اسلام و دیگران، همراهی نمی‌کند و قس علی‌هذا. پرداختن به تک‌تک این موارد در ورای یک یادداشت کوتاه برای خوانندگان «شرق» قرار می‌گیرد؛ اما یقیناً روزی سرانجام باید نگاه جدی‌تر، واقع‌بینانه‌تر و غیرسیاسی‌تر به این رویداد تاریخی داشت. همه مفروض‌هایی که درباره رویداد ۲۸ مرداد مورد بحث قرار گرفت، تأمل‌برانگیز هستند. به عبارت دیگر مفروض‌ها چه درباره خود کودتا، چه درباره اصل ملی‌شدن نفت، روایت‌های یک‌سویه‌ای هستند که گاهی با واقعیت‌ها فاصله دارند. مشکل فقط در دوربودن بسیاری از اینها از حقیقت نیستند. برخی از آنها اساساً معلوم نیست بر روی کدام واقعیت‌های تاریخی بنا شده‌اند. به‌عنوان مثال اینکه دکتر مصدق به آمریکایی‌ها اعتماد می‌کند، معلوم نیست براساس کدام اساس و بنا بیان می‌شود؟ به عبارت دیگر دکتر مصدق چه تصمیمی می‌گیرد یا کدام سیاست را اعمال می‌کند که بتوان آن را مصداق اعتماد نخست‌وزیر به آمریکایی‌ها ارزیابی کرد. بحث بر سر آن نیست که آیا اطمینان به آمریکایی‌ها درست بوده و هست یا خیر؟ سخن بر سر آن است که حتی اگر فرض شود دکتر مصدق قائل به اعتماد به آمریکایی‌ها بود، در عمل چه کرده که مصداق اطمینان‌کردن او به ایالات متحده به شمار رود؟ محبت دیگری که مانند مفروض‌های‌مان درباره ۲۸ مرداد و ملی‌شدن نفت تأمل‌برانگیز است، پرداختن به تحولات تصمیمات و رویدادهای بعد از ملی‌شدن نفت است. یک ماه بعد از به‌تصویب‌رسیدن لایحه ملی‌شدن نفت در مجلس شانزدهم در ۲۹ اسفند ۱۳۲۹، دکتر مصدق در اردیبهشت ۱۳۳۰ به نخست‌وزیری می‌رسد و تا ۲۸ مرداد سال ۳۲ جمعا به مدت ۲۸ ماه، زمام امور کشور را در دست دارد.

ادامه در صفحه ۴

مواجهه دو آیت‌الله

واکنش آیت‌الله سیدجعفر کریمی
به سخنان یزدی علیه
آیت‌الله علوی‌بروجردی

رئیس‌دفتری که ۱۰ سال جای مهمی
را اداره کرده دستگیر می‌شود، بعد
اعتراض می‌کند که چرا گرفتید؟

در شورای نگهبان، اگر در برابر سخنان
غیر مستدل شما سکوت می‌کنند،
حرمت پیرمردی شما را پاس می‌دارند

صفحه ۳

عکس: علی شیربانی، میزان

تنترها

علی پروین دلسوزی می‌کند یا سهم‌خواهی؟
سلطان در حریم وزیر

صفحه ۱۴

واکنش سازمان برنامه و بودجه به یک گزارش
توسعه شبکه ریلی از
اولویت‌های سیاست‌های
اقتصاد مقاومتی است

صفحه ۴

کارت قرمز دادگاه
به منتخب شورا

صفحه ۱۳

در گفت‌وگو با محمدتوسلی، فریدون مجلسی
موسی حقانی و امیرمکی مطرح شد

چرا مصدق دست رد
به سینه حزب توده زد؟

صفحه ۲

گفت‌وگو با سعید لیلراز:

دلایل تبعیت نکردن
قیمت‌ها از نرخ دلار

صفحه ۴

حافظ منطقی‌ترین
شاعر ایران

مقاله‌ای از ضیا، موحّد
صفحه ۸

حرف اول

در سوگ رشید و امید

عرفان مردانی

امروز ششمین سالگرد مرگ «رشید اسماعیلی» فعال سیاسی جوان عرصه اصلاح‌طلبی است، فرازوفرودی که این‌جوان

تا ۳۱ سالگی عمرش پیمود، شاید بهانه اصلی این یادداشت است. آموزه رشید برای امروز یک کنشگر سیاسی- اجتماعی چیست؟ و نقطه تفاوت ما با رشید کجاست؟

۱- خرداد ۷۶ دانش‌آموز بود. ستادهای پرشور آن زمان و رفت‌وآمدهای آن روزهای پیروزی جنبش اصلاح‌طلبی و آغاز مطالعاتی که بیشتر جنبه فلسفی داشت. در جلسات دانش‌آموزی پای ثابت ارائه‌ها بود. در یک نمونه و بر اساس مطالبات آن روزهای جامعه ایرانی، نیچه و «چنین گفت زرتشت» ارائه می‌کرد. ۲- بهمن ۷۸ همچنان دانش‌آموز و فعال دوساله جنبش اصلاحات بود. حزب مشارکت تازه در اصفهان تشکیل ساختار داده بود و ستادهای خود را برای انتخابات مجلس ششم مهیا می‌کرد. رئیس ستاد دانش‌آموزی برای همین انتخابات شد. به تدریج قدرت سازماندهی رشید رخ می‌نمود و تازه استعدادهای بالقوه در حال بالفعل‌شدن بود. دانش‌آموزان اصفهانی را به‌خوبی سازماندهی و مناظره مهندس سبحانی - آغاچری را در همان ۱۷سالگی راهبری می‌کرد.

۳- خرداد ۸۰: اگرچه کاردورومیز در حزب مشارکت رفت‌وآمد داشت اما به شدت فعالیت خود را مستقل از این وابستگی حزبی تعریف می‌کرد. حالا در کنار قدرت سازماندهی بالا، تکثیر و پذیرش آن در صحنه اندیشه را هم تمرین می‌کرد. انتخابات ریاست‌جمهوری در این دوره اهمیت پررنگی داشت. دل در گرو نیروهای منتقدی داشت که عبور از خاتمی را شعار اصلی خود کرده بودند و تئوری عباس عبدی «خروج از حاکمیت» را سرلوحه اندیشه و رفتار کرده بود. هم‌زمان در رشته حقوق وارد دانشگاه شد و بر همان سیاق، منتقد وضع موجود جریان اصلاحات شد. صریح و گزنده نقد می‌کرد و خوب می‌خواند. آهسته آهسته چارچوب تحلیل علمی را فرا گرفت و خوب‌خواندن هم شد یکی از مزیت‌های اصلی رشید. خوب سازماندهی می‌کرد، تکثر در اندیشه و رواداری را تمرین و البته خوب مطالعه می‌کرد.

ادامه در صفحه ۱۳

یادداشت

آمریکای کودتای ۳۲ و ترامپ سال ۹۸

آرای مردم را با این جنگ‌ها به دست آورده‌اند (۱). ترامپ نیز در جنگ نظامی یا اقتصادی با ایران دو هدف دارد:

هدف اول: مقابله با قدرت اقتصادی چین است که هژمونی اقتصادی آمریکا را به چالش کشیده است. هدف دوم: ایران است که هم با ممانعت از فروش نفت ایران به‌عنوان تأمین‌کننده اصلی انرژی مورد نیاز چین، آن را با مشکل مواجه کند و هم سیاست ایران در منع فروش نفت سایر کشورهای خلیج فارس، طرح ضدچینی جمهوری‌خواهان را با محاصره اقتصادی ایران تکمیل کند. نباید تصور شود اقدامات ترامپ صرفاً اعمال نظرات وی هستند. فرانکلین روزولت که سه دوره ریاست‌جمهوری آمریکا را بر عهده داشت و قبله اعضای هر دو حزب بود، گفته است: «در سیاست هیچ چیز تصادفی نیست؛ هر اتفاقی افتاد، شک نکنید که برنامه‌ریزی شده است». عملیات کودتا موسوم به «آژاکس» از سوی سیا و اینتلجنس سرویس طراحی و به دست کریمیت روزولت آمریکایی در تهران و با مشارکت مزدوران داخلی و همراهان سست‌اندیش مصدق اجرا شد. هدف از کودتا فقط سقوط دولت ملی نبود؛ کودتاجیان همه دستاوردهای نهضت ملی را از بین برده و قانون ملی‌شدن نفت را بی‌اثر کردند. پیامد آن نیز تسلط ۲۵ساله آمریکا بر ارتش و اقتصاد کشور بود و برای بقای خود در ایران، مخوف‌ترین سازمان اطلاعاتی دنیا (ساواک) را ایجاد کردند. کشور ما بار دیگر در شرایطی قرار گرفته است که به جهاتی شبیه آن دوران است؛ گرچه هیچ حادثه‌ای عیناً تکرار نمی‌شود، ولی حوادث گذشته اشباح و نظایری دارد و ملت باید از این حوادث چراغی فرا راه آینده در مقابله با رویدادهای بعدی روشن کرده و با نظام تدبیر مناسب، راه چاره متناسب با شرایط جدید را پیدا کند.

اهداف کودتا تنها سرنگونی دولت ملی نبود؛ هدف اصلی ازبین‌بردن اقدامات مصدق و بی‌اثرکردن قانون ملی‌شدن نفت با عقد قرارداد کنسرسیون و استمرار حاکمیت امپریالیسم بر حوزه‌های نفتی خلیج فارس و خاورمیانه بود. از نتایج آن تبدیل ایران به ژاندارم خلیج فارس بود. ایزوله‌کردن شوروی و تثبیت آمریکا به‌عنوان قدرت سیاسی و نظامی اول جهان، نتیجه این اقدامات بود. تشکیل کنسرسیون که همه امور استخراج، اداره و فروش نفت ایران را در دست گرفت، به‌مراتب بدتر از قرارداد گسی- گلشایان بود.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت

غدير خم و اتحاد مسلمانان

سیداحمد رضا خضری
عضو هیئت علمی
دانشگاه تهران

کافران را هدایت نمی‌کند). این یعنی پس از رویداد مکه و مرور مسائل با مسلمانان، خداوند به پیامبر (ص) می‌گوید بخشی از آنچه را باید ابلاغ می‌کرده است، ابلاغ نکرده و اینجاست که پیامبر، خطبه غدیر را ایراد می‌کند. در این خطبه مسائل مختلفی بیان می‌شود و می‌فرماید همه می‌دانید خدا مولای من است و من هم مولای شما مؤمنانم و هرکس که مولای او هستم، از این پس علی مولای اوست. در این خطبه، پیامبر خاتم دستورات عملی برای آینده جهان اسلام تعیین کرده و می‌فرماید هر نسبتی که من با شما دارم، همان نسبت را علی (ع) هم دارد. واضح است که ایشان علاوه بر پیامبری، مدیریت و رهبری سیاسی جامعه را نیز عهده‌دار بود. دیدگاه‌های دیگری نیز درباره واقعه غدیر وجود دارد؛ اما با جمع‌بندی این مباحث و با درنظرداشتن سخنانی که از قبل بیان شده و رویدادهای قبل و بعد از واقعه، نظر رسول خدا این بود که هر منصب، جایگاه و نسبتی را که با جامعه داشته، به امیر مؤمنان واگذار کند. هرچند اگر پیامبر (ص)، زنده بود، امام علی (ع) نمی‌توانست این نسبت را داشته باشد؛ بنابراین هنگامی که پیامبری پایان یافته است، امیر مؤمنان (ع) نسبت به آن جامعه امام و پیشوایی دارد و می‌تواند هدایتگر آنها باشد. همچنین اگر پیامبر (ص) رهبری سیاسی آن جامعه را داشته است، امام علی (ع) نیز می‌توانست رهبری سیاسی آن جامعه را داشته باشد.

ادامه در صفحه ۴

خبر به وقت شرق

به
تلگرام شرق
پیوندید

@sharghdaily

آگهی دعوت به همکاری

وزارت نیرو، در راستای راهبردی شایسته‌گزینی در دولت دوازدهم و ایجاد فرصت‌های برابر برای همه افراد دارای صلاحیت‌های عمومی و تخصصی خدمت‌گزاری، از متخصصین داوطلب واجد شرایط برای همکاری در سمت‌های زیر دعوت به اعلام آمادگی می‌نماید:

- ۱- مدیرکل دفتر توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت نیرو
 - ۲- مدیرکل دفتر آموزش، تحقیقات و فناوری وزارت نیرو
 - ۳- مدیرکل دفتر راهبری و نظارت بر تولید برق وزارت نیرو
- برای کسب اطلاع از شرایط احراز و وظایف مربوطه و همچنین تکمیل فرم درخواست، لطفاً تا تاریخ ۹۸/۵/۲۸ لغایت ۹۸/۶/۱۰ به آدرس www.moe.gov.ir مراجعه فرمائید.

وزارت نیرو

م الف ۱۷۷۹